

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Secunda. De Subiecto Accidentium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

intrinsicæ. R. negando ma. & ad probationem dico, majorem, vel minorem identitatem non esse rationem, quare accidens definiatur per ordinem ad subiectum: sed quia accidens est forma informans saltem extrinsecè aliud, & dans subiecto aliquam perfectionem accidentalem & secundum quid, & sic quia perfectio non posset perfectè & distinctè concipi conceptu quietativo intellectus, nisi cointelligatur illud, cujus est forma, idè in hærentia aptitudinalis ingreditur definitionem accidentis, quia accidens est fundamentum in hærentiæ aptitudinalis quæ est relatio quod fundamentum est forma extrinsecè informans subiectum, nam quæcunque essentialia accidentis in definitione ponuntur, non ita quietarent intellectum, sicut quietatur quando definitur per ordinem ad subiectum quod informat, ut patet.

VIII.
Accidentis
in communi
ratio est ra-
dix ad quam
sequitur in-
hærentia.

Dico 2. Accidentis in communi essentia est radix quedam absoluta ad quam in hærentia aptitudinalis sequitur veluti propria passio. Hæc sequitur ex priori: si enim ipsa in hærentia non est essentia, erit saltem aliqua propria passio.

Probatur Conclusio: Quia illud est de essentia accidentis quæ talis, per quod distinguitur essentialitè à substantia, & quod est radix suæ propriæ passionis, seu dictæ aptitudinalis in hærentiæ, sed tale est radix absoluta ad quam sequitur necessariò in hærentia aptitudinalis, ergò est de essentia accidentis quæ talis, & consequenter ejus formalis ratio constitutiva ma. patet: probatur mi. sicut perfectitas quæ est radix unde profluit negatio actualis, vel aptitudinalis in hærentiæ, est ratio formalis constitutiva substantiæ ut sic, ita aleitas est radix unde profluit in hærentia aptitudinalis ab omnimoda paritate, ergò sicut perfectitas est ratio formalis constitutiva substantiæ, ita in aleitas est ratio formalis constitutiva accidentis.

IX.

Dices Secundum dicta superius In hærentia aptitudinalis non potest esse essentia accidentis, quia nihil respectivum potest esse de essentia alicujus absoluti, sed etiam nihil respectivum potest esse proprietas absoluti alicujus, ergò malè dicitur quòd sit proprietas accidentis dictæ in hærentia aptitudinalis. Hoc est argumentum quod adhibet Baro ad probandum suum assertum, scilicet quòd in hærentia aptitudinalis sit de essentia accidentis, & putat se hæc retorfalli probatione anteriores Scotistas ad magnas adigere angustias. Verum tamen nihil proficit, nam R. I. Negando mi. nam universalitè certum est dependentiam creaturæ ad Creatorem esse quid respectivum, sed illa dependentia est maximè propria creaturæ, ita ut nec divinitus ab ea separari possit, ergò potest aliquid respectivum esse proprietas alicujus absoluti: sic se habent omnes aliæ relationes & aptitudines transcendentales; unde R. 2. Nihil respectivum potest esse proprietas alicujus absoluti, nihil respectivum prædicamentale, concedo; nihil respectivum transcendentale, nego mi. & consequentiam.

X.
Ratio acci-
dentis relati-
vi est in hæ-
rentia.

Dico 3. In hærentia actualis est de essentia accidentis relativi, vel planè ejus tota essentia. Ita communis Scotistarum cum Scoto supra

Probatur Conclusio primò. Autoritate Scoti 4. d. 12. q. 1. n. 5. ubi sic habet: *Respectus est essentialitè habitudo inter duo extrema, & idè sicut tollere terminum ad quem est respectus, est tollere, vel destruere respectum: ita tollere id cujus est respectus est tollere respectum & destruere rationem respectus: ubi Doctor æqualitè loquitur de termino ac de fundamento in ordine ad relationem, sed certum est quòd ordo ad terminum sit relationi essentialis, ergò erit etiam essentialis ad fundamentum, ergò necessariò ejus essentia consistit in actuali in hærentia in fundamento, per quod falluntur plures Scotistæ qui existimant, quòd tantum esse ad, sit essentialis, & non esse in, quòd Scotus satis indicavit dum dixit: *destruere rationem respectum & non dixit: destruere existentiam, vel entitatem respectus.**

Probatur Conclusio etiam ratione. Relatio tam benè constituetur per esse in quam per esse ad, sed esse ad est essentialis, ergò etiam esse in: probatur ma. quia nihil potest esse ad, nisi habeat etiam esse in, ergò tam benè & c. de qua infra redibit Sermo. Confirmatur. Quia non potest concipi accidens relativum nisi concipiatur esse in aliquo, ergò.

Dices. Ipsa in hærentia est accidens relativum, sed in hærentia actualis non est de ejus essentia, quia nihil est de essentia sui ipsius, alioquin iretur in infinitum, ergò. R. Quòd proinde in conclusione etiam dixerim, vel tota ejus essentia, quia in hærentia se ipsa inheret, sicut unio se ipsa unitur: quia est ratio formalis uniendi, & in hærentia est ratio formalis inherendi, unde in inherentiis non dabitur processus in infinitum, sicut etiam non datur in unionibus.

QUESTIO II.

De Subiecto Accidentium.

Ante resolutionem adverte, me in præsentis questione non loqui, nec querere de subiecto accidentium relativorum, ut sunt respectus unionis & c. quia tales, vel subiectantur in materia, vel informa, sed est sermo de accidentibus perfectioribus qualia sunt absoluta, ut quantitas & qualitas, & de his posterioribus quidem non universalitè, sed de materialibus tantum: nam certum est quòd spirituales maximè & ut plurimum subiectentur in suis potentis, quæ in anima etiam separata ab homine adhuc perdurant; nec etiam controvertitur de subiecto denominationis, quia tam hæc quam illa suum denominant subiectum: nam homo dicitur albus niger calidus, frigidus, intellectivus, volitivus & c. sed de subiecto in hærentiæ. Circa hæc materiam prima sententia est Averroistarum & Nominalium quos plures sequuntur Recentiones qui omnium accidentium subiectum primum & adæquatum statuunt materiam primam. Secunda sententia est Scoti & D. Thomæ cum suis sequacibus; qui pro subiecto adæquato constitunt corpus, hi tamen inter se non conveniunt omnimodè: nam Thomistæ dicunt nullam substantiam immediatè esse

esse susceptivam accidentium, sed mediante potentia accidentalis realiter distincta superaddita. Ita Javellus, Soncinus, Cajetanus, Suetanius, Mafius &c. E contra Gregorius Marfilus Major, Rubion, asserunt substantiam solam esse immediatum omnium accidentium, ita quod licet unum accidens possit inter aliud & substantiam mediare per modum alicujus dispositionis, omnia tamen substantiae inhaerent aequaliter. Scotista tandem post Magistrum non modo substantiam primariam & ultimum subjectum adstruunt, ajunt tamen eam accidentia recipere mediante potentia formaliter superaddita; non quidem quod omnia aequaliter & aeq; immediate recipiat, sed primò quantitatem, ut hanc proinde concedant posse esse subjectum aliorum accidentium. Ita Scotista omnes Aretinus, Rada, Iribarnes. Quare

DICO I. *Materia prima non est immediatum subjectum accidentium materialium.* Ita Doctor 2. d. 3. q. 4. n. 17. & in 4. d. 11. q. 2. n. 6.

Probatur Conclusio primò.

Si materia prima esset adequatum & immediatum subjectum accidentium, nullus esset motus violentus, sed hoc est contra omnem Phisicam & experientiam, ergò: probatur seq. Materia prima ex se est indifferens ad hanc, vel illam formam, ergò nullam reciperet violentè, sed omnes neutraliter, vel naturaliter, & consequenter cum motus dicatur naturalis, vel violentus juxta inclinationem, vel repugnantiam subjecti ad formam recipiendam, si materia nullam recipit violentè, & omnes etiam accidentales immediate in ea subjeantur ad nullam movebitur violentè, & sic aqua dum movebitur ad calorem, non movebitur violentè, sed vel neutraliter, vel naturaliter, quia materia quae recipit calorem non movebitur violentè, quod tamen falsum est.

Dices: Motum illum esse violentum etiam in ordine ad materiam, non quidem nudè consideratam, sed sub forma aquae & qualitibus ejus; quia calor reperit formam contrariam & impossibilem in materia, scilicet ipsum frigus, ratione cujus calor est violentus materiae, quia defacto sustinet frigus; sed contra Naturalitas, vel violentia motus non potest attendi ex forma, sed ex ipsa materiae inclinatione, ergò si materia secundum se est inclinata naturaliter, vel neutraliter, motus erit naturalis, vel neutralis: probatur ant. si naturalitas, vel violentia motus non deberet attendi ex sola materia, sed etiam ex forma & ejus qualitibus, quando ex ligno generatur ignis, materia ligni moveretur violentè ad formam ignis, sed hoc est falsum, ergò: patet mi. quia tam benè perficitur materia per formam ignis, quam per formam ligni, nec unam, vel alteram magis appetit, sed utramq; aequaliter: probatur ma. quia forma ligni cum suis qualitibus etiam in quantum defacto sustentatur à materia est contraria & incompatibilis cum forma ignis & suis qualitibus.

Probatur Conclusio secundò. Si aliquid accidens immediate subjeantur in materia, maximè quantitas, sed hac non sub-
F. Amandi Her mann Logica.

jectatur immediate in eo, ergò nullum, ma. est adversè probatur mi. si quantitas immediate subjeantur in materia prima, quantitas naturaliter esset incorruptibilis, sed hoc est falsum, ergò: probatur ma. Omnis forma corruptibilis, vel corrumpitur per aliam formam oppositam & contrariam, ut frigus per calorem; vel propter defitionem subjecti; vel ob defectum actionis conservativae, sed quantitas non habet formam contrariam, nec subjectum ejus potest naturaliter definere, cum sit incorruptibile, nec etiam actio conservativa potest naturaliter definere, quia quamdiu materia manet, emanant ab ipsa accidentia connaturalia.

Dices: Actio qua Deus conservat quantitatem in materia, potest naturaliter definere. R. Deum nunquam definere conservare ullam formam naturalem, quamdiu subjectum non definit ipsam conservare, & quamdiu ipsa non habet ullam formam contrariam: ut patet de forma caelorum, sed quantitas eodem modo se habet, ergò.

Probatur Conclusio tertio.

Ea quae sunt essentialia alicui, praecedunt ea quae sunt accidentalia, sed materia & forma sunt essentialia in composito, & omnia accidentia accidentalia, ergò materia & forma praecedunt accidentalia in toto composito substantiali: ma. probatur, tum quia quae insunt necessario, prius insunt quam ea, quae insunt tantum contingentè, sed omnia essentialia insunt necessario composito, ergò: tum quia accidentalia ideò dicuntur talia, quia accidunt rei in suo esse essentiali constitutae. Confirmatur: in quolibet composito necesse est esse per se actum & per se potentiam quae constituent aliquid unum per se independentè ab omni alio, quod maximè concedi debet de substantia, quae est basis & fundamentum omnium aliorum praedicamentorum; sed si accidentia essent immediate in materia, non possent constituere unum per se, ergò: probatur mi. Quia quaecunq; sunt entia diversorum praedicamentorum non faciunt unum per se, sed unum per accidens, sed materia & accidentia sunt entia diversorum praedicamentorum, ergò illa non possent constituere unum per se. Confirmatur, quia nulla ratio afferri potest quare ullum accidens deberet immediate subjeantur in materia, ergò: probatur ant. quia si esset aliqua ratio, maximè ut disponderet materiam ad recipiendam formam substantialem, sed hac ratio nulla est, quia ad hoc nullo modo requiritur, ergò: major est adversè probatur mi. tum quia materia est de se & ab intrinseco ad formam substantialem sufficienter disposita; tum etiam quia, quae ratione requireretur accidens ad dispositionem praevidiam pro forma substantiali, eadem vel potiori adhuc praequiretur alia dispositio ad ipsum accidens: probatur hoc, quia minor est proportio inter materiam & accidens in esse actus & potentiae, quam inter materiam & formam substantialem.

Dices: Si haec omnia aliquid probarent, probarent etiam quod nullum accidens praesupponeretur anime ad informandum corpus, sed hoc est falsum, quia forma corporeitatis
C c cum

V.

VI.

eum omnibus accidentibus est prior animâ, ergo. R. negando ma. disparitas est primò, quia forma corporeitatis habet rationem veri actus per se, in ordine ad materiam, cum qua constituit unum totale per se, licet non ultimè completum, & sic est aptum natum subiectare accidentia, quæ sunt ejus actus secundarii; Secundo, quia materia habens formam corporeitatis habet in se principium postulans certa ac determinata accidentia, quod non habet quando est privata formâ corporeitatis & omni aliâ formâ substantiali. Tertio denique, quia anima non potest informare subiectum nisi sit dispositum per debitam organizationem, quæ esse nequit sine quantitate & qualitatibus, & idè necessariò præsupponit anima hæc accidentia: aliæ verò formæ substantiales quæ informant materiam immediatè non prærequirunt organizationem in sua materia, & consequenter, nec accidentia ulla; cujus ulterior ratio est, quia anima ex natura sua est ordinata ad eliciendas operationes vitales in sua materia, seu in suo corpore, ut sunt nutritio, respiratio &c. quæ actiones exerceri nequeunt nisi mediantibus organis; aliæ verò formæ ex se non sunt ordinatæ ad tales operationes, & proinde ad illam necessè est præsupponi talia accidentia; ad has non autem. Per quod ulterius probari potest Conclusio sic: Quælibet operatio sensitiva est primo compositi ex materia & forma sicut proprii receptivi, quia ipsa anima non est immediatè receptiva visionis, sed ipsum organum, quod est compositum ex anima & determinata parte corporis, est proximum receptivum visionis, neque valet dicere esse totius conjuncti, veluti operativi, non verò ut receptivi: nam sic est folius materiæ, non valet inquam. Quia sensationes sunt actiones immanentes, ergo si sunt totius compositi ut agentis, ergo erunt etiam ut subiecti recipientis: nam per hoc actio immanens distinguitur à transeunte, quòd transeuntis recipiatur in passo ab agente diverso, immanens verò in eodem agente à quo producitur.

Probatur Conclusio quartò.

Contra Averroistas secundum ipsos Cœli non constant materiâ, sed in cœlis reperiuntur accidentia, ergo materia non est immediatum subiectum; probatur minor, quia in cœlis est quantitas, lux, densitas, motus, &c. ergo. Sed contra Conclusionem

VII.

Explicatur
Aristoteles.

Opponitur Autoritas Aristotelis 7. Met. t. 8. ubi ait: Quantitatem esse proprietatem materiæ: & primò de generatione cap. 4. dicit, eadem accidentia manere in genito & in corrupto, sed ista vera non essent nisi materia esset immediatum subiectum accidentium, ergo R. Philosophum in primo loco intelligisse, quòd quantitas sit proprietas materiæ, id est quantitas solis rebus ex materia constantibus competit, non verò dixit quòd ejus sit subiectum immediatum materia. Ad secundum locum dico, id verum esse de formis vitalibus & animalibus, in quibus eadem accidentia manent in genito, quæ fuerant in corrupto: nam verum est quòd eadem quantitas quæ fuit in homine vivo, fit etiam in homine mortuo, & plura alia accidentia, ut colores, cicatrices, nævi &c.

Quod si quis tamen urgeret Aristotelem loqui de omnibus universaliter compositis, sive formæ illorum sint animæ, seu non: tunc dico quòd Aristoteles velit in genito esse eadem accidentia quæ fuerant in corrupto quoad speciem, non verò numero.

Arguitur, etiam Incontra ex ratione.

Illud est subiectum immediatum accidentium de cuius potentia educuntur, sed accidentia educuntur de potentia solius materiæ, ergo in ipsa etiam immediatè subiectantur, ma. patet: probatur mi. Quia dum calor producitur in aqua, vel educitur de potentia aquæ, ut aqua est, vel de potentia materiæ; non primum quia aqua, ut aqua est non habet potentiam ad calorem, sed repugnantiam, ergo secundum, seu de potentia materiæ. R. negando mi. ad probationem nego mi. cum sua probatione; licet enim aqua habeat repugnantiam ad calorem quatenus calor est contra inclinationem aquæ, habet tamen potentiam ad ipsum sumendo potentiam pro capacitate, quæ capacitas ad educationem sufficit, non verò requiritur inclinatio.

Instatur: Quòd calor educatur de potentia aquæ, est idem ac quòd aqua concurrat materialitèr ad productionem ipsius, sed aqua non potest materialitèr concurrere, ergo: probatur minor, quia omnis causa continet virtualitèr suum effectum, sed aqua non continet calorem, sed frigus, ergo non est causa materialis ipsius, consequenter non concurrat. R. concedendo ma. negando minorem, cujus probationis minorem distingo: non continet calorem efficientèr, concedo mi. materialitèr, nego mi. & consequentiam, nec in hoc ulla est absurditas: nec sequitur quòd aqua sic non magis contineret frigus quàm calorem, quia calorem tantummodo continet materialitèr in quantum habet ad eundem capacitatem, frigus verò continet, non modò materialitèr secundum capacitatem, sed etiam secundum inclinationem, & insuper continet etiam frigus efficientèr, materialitèr quidem quia est ipsius subiectum, efficientèr verò quia potest ipsum producere in se. Sed

Urgetur: Nihil potest in se, seu formalitèr, seu virtualitèr, aut quocunque alio modo continere illud, quòd tendit ad sui destructionem, sed calor simpliciter tendit ad destructionem aquæ, ergo aqua nequit illum continere, nec materialitèr quidem: probatur ma. quia alioquin procuraret sui ipsiusmet destructionem & etiam destructionem subiectati, ergo: probatur ant. quia sicut ille, qui destruit parietem cui innititur, procurat etiam sui ipsius destructionem, sic calor dum destruit subiectum in quo est, procurat sui ipsiusmet destructionem, ergo. R. negando ma. quia experientia & bona Philosophia hæcenus semper docuit, quòd multæ formæ sint suis subiectis violentæ, itaque si nullo modo posset subiectum continere potentialitèr formas quæ tendunt ad sui corruptionem, fatendum esset & dicendum quòd omnes formæ suis subiectis, vel essent naturales, vel neutrales, & sic nullo modo darentur aliæ quæ violentæ: ad probationem majoris nego ant. quia si calor consideretur, vel ut instrumentum

VIII.

Accidentia
non emanant
à materia
tantum.

mentum ignis ad corrumpendam aquam, tunc ipse, nec suam, nec subiecti destructionem quaerit; non suam quidem, quia sese idem nimum per omnes aquae partes diffundit, quas solummodo intendit alterare; nec subiecti, quia sicut accidens non potest producere substantiam, ita nec eam potest corrumpere, unde in corruptione non calor inhaerens, sed ignis calorem producens corrumpit aquam.

Arguitur secundò. Agens non potest naturaliter agere nisi in materiam dispositam per certas qualitates, quae ipsam determinant ad formam introducendam, sed sic disponi non potest nisi qualitates in ipsa recipiantur, ergò prius sunt in materia qualitates disponentes, quam sit ipsa forma substantialis. R. dist. ma. nisi disposita per qualitates quae insunt materiae primae secundum se, nego ma. quae insunt toti composito destruendo, nego ma. & distincta similiter minori nego consequentiam. Ad hoc ergò ut dicatur materia disposita sufficit quod mediata recipientur in ipsa dispositiones, scilicet mediante composito.

Instatur. Dispositiones requisitae ad introducendam formam, verbi gratia, ignis, debent subiectari in eodem, in quo subiectatur forma ignis genita, seu producta, sed forma ignis subiectatur in materia, verbi gratia, ligni corrupti, & non in forma ligni, vel in toto composito, ergò etiam dispositiones in ea subiectantur. R. dist. ma. debeat subiectari mediate, vel immediate in eo in quo subiectatur forma genita, concedo ma. immediate nego, illae ergò dispositiones, ut etiam iam ante dixi subiectantur in toto & hoc mediate in materia ligni.

Urgetur. Irrationabile est ponere subiectum dispositionis illud, cui repugnat forma ad quam disponit, sed composito, verbi gratia, ligno, repugnat forma ignis ad quam disponit calor, ergò illae dispositiones, vel etiam ipse calor non potest subiectari in toto, sed subiectabitur in materia. R. dist. ma. Si dispositio habeat rationem receptivi & concurrat in genere causae materialis concedo ma. si dispositio tantum concurrat in genere causae efficientis expellendo impedimenta ad introducendam formam, nego ma. & distincta similiter mi. pro secunda parte, nego consequentiam.

Dico 2. *Quantitas viventium non subiectatur in toto composito ex corpore & anima, sive spirituali, sive corporea.* Haec est communior Scotistarum contra Thomistas & quosdam Scotistas arbitantes, quantitatem subiectari in toto resultantem ex anima corporea & corpore, non tamen in toto resultantem ex corpore & anima rationali. Haec tamen assertio verior est & conformior Scoto, quamvis enim dicat quantitatem semper subiectari in toto, hoc tamen non asserit de toto vivente, sed de toto non vivente, sive tale totum sit ultimatum completum, ut contingit in iis quae simpliciter sunt expertia vitae, sive non sint ultimatum completa, ut accidit in corporibus quae de se ordinata ad vitam.

Probatur Conclusio primò & generaliter: Non potest naturaliter accidens

F. Amandi Hermann Logica.

manere sine suo subiecto immediato inhaerentis, sed eadem quantitas rei viventis manet destructo toto composito ex corpore & anima, sive rationali & spirituali, sive corporea, ut docet experientia, quia videmus mortuo homine, vel quocunque alio bruto & planta, corpora eorum eandem habere extensionem & quantitatem, quem antea habuerant; ergò illorum quantitas non subiectatur in toto composito resultantem ex corpore & anima.

Dices. Quantitatem subiectari in toto composito ex corpore & anima secundum se, totum & etiam secundum suas partes omnes, & sic quando destructo homine, vel quocunque bruto & planta & una ejus parte desinente, adhuc remanet quantitas in altera parte adhuc subsistente, licet desinat esse in anima & in toto. Sed Contra primò. Quia hinc sequeretur, si quantitas subiectaretur in toto & in partibus simul, in toto composito per se, & hoc mediante in partibus, quod quantitas esset simul in duobus subiectis realiter distinctis naturaliter quod repugnat; ergò destructo toto non potest manere eadem quantitas; probatur consequentia, quia nullum accidens potest manere naturaliter destructo suo subiecto immediato, vel dicam quòd albedo possit naturaliter manere in pariete, destructa quantitate parietis, quod nemo admittet. Contra secundò. Quod non inest alicui nisi mediante alio, si illud aliud desinit, amplius tunc non inest illi, ergò cum quantitas non inhaereat partibus nisi mediante toto, si pereat totum non inhaerebit amplius partibus. Contra tertio. Accidentia materialia educuntur de potentia sui subiecti immediati, ergò naturaliter ab eo dependent in esse & conservari, & consequenter nequeunt naturaliter sine ipso esse, vel conservari; vel accidens poterit naturaliter transire de uno subiecto immediato naturaliter in aliud, quod est absurdum. Contra quartò & confirmatur efficaciter conclusio. Quantitas ligni non potest naturaliter manere in materia prima destructo ligno, quia subiectatur immediate in composito ex materia & forma ligni, ergò similiter, nec quantitas rei animatae potest naturaliter manere in materia prima, destructa tota; probatur consequentia. Quia tam immediate quantitas ligni subiectatur in materia prima ligni, quam quantitas viventis in partibus ejus.

Probatur Conclusio secundò specialiter contra Thomistas; quia secundum ipsos totum non distinguitur realiter à partibus, sed sunt ipsae partes unitae, sed non potest quantitas subiectari in partibus unitis, alioquin subiectaretur in duobus realiter distinctis; tum quidquid subiectatur immediate in toto debet necessario subiectari in partibus unitis in via Thomistarum, quia sunt planè idem: ex quo sic infero duo dilemmaticè, ergò vel idem accidens erit simul in duobus subiectis realiter distinctis, naturaliter videlicet in materia & forma, quae etiam dum ununtur realiter distinguuntur; vel totum distinguetur realiter à partibus, quod Thomista haecenus non admiserunt. Sed Contra Conclusionem

Arguitur: Anima corporea est exten-

Cc 2

sa quan-

XI.

XII.

XIII.

la quantitativè quamdiu est in corpore, ergò vel habet in se quantitatem subjèctam, vel receptam, vel recipitur in quantitatem, quia aliter ex cogitari non potest quomodo participare posset effectum formalem quantitatis, nimirum habere partem extra partem, cum impenetrabilitate naturali; sed nequit recipi in quantitatem, ut patet: quia nulla substantia recipitur in accidente: ergò debet recipere quantitatem, & consequenter quantitas subjèctabitur immediatè in toto composito ex corpore & anima. R. concessa ante: negando consequentiam cum sua probatione: quia sufficit, ut recipiatur in corpore habente quantitatem: nam eò ipso quò una pars talis animæ est in una parte corporis habentis quantitatem. & alia pars in alia parte ejusdem corporis, illæ duæ partes erunt impenetrabiles naturalitèr, quia non potest una ex illis esse in eodem loco cum altera: alias duæ partes illius corporis essent in eodem loco: nam ubicunque est pars formæ informantis corpus, ibi erit pars corporis informata per ipsam, nisi sit forma illimitata ad plures partes secundum se totam, sicuti est sola anima rationalis, ergò non requiritur, ut anima corporea sit quantitativè extensa quòd recipiat quantitatem, vel quòd recipiatur in quantitate, seu in re quanta divisibilitèr.

Instatur: Anima rationalis in corpus quantum, & tamen non est extensa quantitativè, ergò, ut aliqua anima sit extensa quantitativè non sufficit quòd recipiatur in corpore extenso. R. distinguendo consequentias: hoc solum non sufficit, si non habeat partes integrales quantitativè extensas, concedo consequentiam; si habeat nego consequentiam. Anima autem materiales habent tales partes, anima rationalis non sic, & consequenter illæ animæ recipiuntur divisibilitèr, non verò anima rationalis, unde mirum etiam non est quòd illæ possent extendi quando recipiuntur in corpore quanto.

Urgetur. Non aliunde colligitur quòd qualitates recipiantur in quantitate, quàm quia recipiuntur in corpore quanto, & quia habent extensionem quantitativam, ergò si anima corporea habet extensionem quantitativam & recipiatur in corpore quanto, debet dici quòd recipiuntur in ipsa quantitate; sed hoc est absurdum, ergò ad illud vitandum debet potius dici, quòd non recipiuntur in corpore quanto, sed in composito ex corpore & anima. R. 1. negando ant. quia colligimus defacto ex mysterio Eucharistiæ, in qua videmus, quòd qualitates recipiuntur in quantitate. R. 2. negando consequentiam: quia sequitur in conveniens aliud, quia esset admittendum formam substantialem recipi in accidente, nimirum in quantitate, & sic dici posset, quòd accidens esset subjèctum substantiæ, non autem sequitur hoc in conveniens ex eo, quòd qualitates recipiuntur in quantitate.

XIV.

Subjèctum quantitatis est compositum ex materia & forma quæ non sit anima.

Dico 3. Subjèctum immediatum inhesionis quantitatis est totum compositum, ex materia prima & forma substantiali quacumque, quæ non sit anima. Ita Scotus 4. d. 1. q. 1. & 2. d. 3. q. 4. & alibi sæpius, & quamvis in secundo dicat eandem

quantitatem manere ingenito & in corrupto, non loquitur ex propria mente, sed argumentatur ad hominem. Conclusio est contra Conimb. lib. 1. de generatione cap. 4. q. 4. Patet autem Conclusio, tum ex refutatione aliarum sententiarum, quia nimirum non est materia prima, nec compositum ex corpore & anima ut paulo supra: tum quia aliud non est assignabile, tum quia Scotus dicit totum esse immediatum subjèctum quantitatis, sed nullum potius quàm allatum, ergò.

Probatur Conclusio etiam

positivè: quia illud est ponendum subjèctum immediatum quantitatis, quod est capax quantitatis, & quod denominatur quantum, nec ullum sequitur in conveniens ex eo quòd recipiat quantitatem in se, nec ullum sit iudicium oppositi, sed sic se habet compositum allatum, ergò: ergò dicendum est, quòd immediatè recipiat quantitatem. Probatur mi. quia hujusmodi totum est divisibile in partes entitativas secundum se, & secundum omnes suas partes essentielles Physicas, sed quidquid est sic divisibile est capax, vel ut recipiatur in quantitate, vel ut quantitate recipiat, sed compositum substantiale non potest recipi in quantitate, ergò ipsum erit capax ad recipiendam quantitatem in se.

Dices. Si quantitas immediatè subjècta

retur in corpore, prius quàm informetur ab anima, sequeretur quòd anima non esset actus per se corporis, & consequenter non faceret per se unum completum cum corpore, quod est falsum, ergò: probatur. Actus qui non perficit subjèctum nisi mediante accidente non facit ens per se unum cum subjècto, & consequenter non est actus per se illius. R. negando sequentiam ad probationem, dist. ant. actus qui non perficit subjèctum nisi mediante accidente, tanquam subjècto mediato, concedo ant. qui non perficit subjèctum nisi mediante accidente, nec tanquam subjècto, sed solum veluti mediante conditione, nego ant. & consequentiam; sic autem se non es habet in proposito; quia nullus actus substantialis qualis est quælibet anima, subjèctatur immediatè in accidente, qualis est quantitas, quia alioquin substantia dependeret ab accidente quòd sæpius dixi falsum esse.

Dico 4. Quantitas ipsa est primum accidens immediatè inherens substantiæ, reliqua verò accidentia omnia inherere quantitati tanquam subjècto non ultimato. Hæc conclusio est Scoti & omnium veterum Theologorum, quos refert Rivius & prima pars patet ex dictis.

Probatur adhuc, quia si esset aliud quod accidens, quod immediatè inhereret substantiæ quàm quantitas, esset dispositiva qualitas, quàm adversarii statuunt; sed hæc non est, ergò: probatur mi. quia quemadmodum substantia potest immediatè recipere illam qualitatem; ita potest etiam ipsam recipere quantitatem, ergò.

Probatur secunda pars. Secundum

Adversarios debet dari aliquod unum accidens absolutum, quòd sit cæterorum susceptivum, sed nullum aliud potest congruentius assignari quàm

XV.

XVI.

Reliqua accidentia inherere quantitati non potest nisi in quantum

quàm ipsa quantitas, ergò: probatur mi. tum auctoritate Scoti 4. d. 12. q. 2. ubi dicit, quod quantitas sit propinquior substantiæ in ratione substantiæ quàm qualitas, quod etiam denotat ordo prædicamentorum, in quo post substantiam statim ponitur quantitas, licet secundum verisimam qualitas in entitate sua sit quantitate perfectior, non ob aliam rationem, nisi quia immediatè inhæret substantiæ, tum etiam ratione, quia si esset aliquod aliud, maximè esset illa qualitas, sed ipsa non est ex dictis, ergò.

Probatur Conclusio secundò:

Qua quando albedo in superficie & calor extenduntur in quantitate, ergò huiusmodi qualitates immediatè in quantitate recipiuntur. Nec dicas quantitatem esse solum dispositionem necessariam in subiecto, non verò ipsum subiectum immediatum, quia statim in contrarium est auctoritas Aristotelis cap. de quantitate hæc dicens: *Quanta fuerit superficies, tantum fore album dices.*

Probatur Conclusio tertio

ex Mysterio Eucharistiæ sic: Quantitates in speciebus Eucharisticis, verbi gratiâ, albedo, dulcedo, frigus &c. vel sunt in aliquo subiecto immediato, vel multiplicantur miracula sine necessitate, si primum, ergò immediatum illud subiectum erit quantitas, quia nullum aliud congruentius assignari, potest; secundum etiam gratis dicit, ergò.

Dices: In Mysterio Eucharistiæ tam qualitates quàm ipsa quantitas sunt extra omne subiectum, & consequenter nullum habent subiectum immediatum. Sed Contra: quia quando hostia jam frigida, vel vinum congelatum incipit calefieri, & liquefieri introducendo calorem, vel teporem, primus ille gradus tunc productus in hostia, vel est sine omni subiecto, vel in subiecto, si primum, sequitur primò, quòd agens creatum possit creare, quia producit calorem extra omne subiectum; secundò sequitur, quòd ille gradus caloris non appellat ullum gradum frigoris, quòd est aperte falsum; probatur sequela; quia qualitates contrariæ non repugnant nisi in ordine ad idem subiectum, ergò una non expellit aliam nisi succedat expulsi in eodem subiecto: si secundum, ergò istud subiectum erit quantitas, quia non est frigus: nam frigus non potest esse subiectum caloris, quia forma in suo esse dependet & conservatur à subiecto, non verò contrarium à contrario; nec est etiam aliqua alia qualitas, tum quia pono, quòd qualitati isti contraria introducatur, tunc non potest esse subiectum huius, ob rationem jam datam. Item secundò ostenditur: Qualitates materiales ununtur quantitati in Eucharistiâ, sed non alia unione quàm formæ ad subiectum, ergò: major patet, quia nisi unitæ essent non dividerentur ad divisionem quantitatis, nec moverentur ad motum eius: probatur etiam minor, quia non ununtur unione continuationis, alias qualitates essent in alio loco à loco quantitatis, sicut partes continui, sed non datur alia unio naturalis præter istam nisi unio formæ ad subiectum, ergò. Sed in contra

Opponitur: Auctoritas Aristotelis XVIII.

4. Met. l. 14. dicens: *Accidens non accidit accidenti, nisi quia ambo accident eidem subiecto: nihil hoc illi magis quàm illud accidit huic;* Ergò nullum accidens inest alteri proximè. Sed R. 1. Philosophum ibi tantum velle, quòd accidens non inhit alteri accidenti, quia putabat quòd accidens sine proprii subiecti concursu non possit sustentare accidens, unde ly, quia est idem quòd ly quando. R. 2. Philosophum loqui de accidentibus disparatis, quia ibi exemplificat de albo & musico, quare neganda est consequentia, nec etiam Philosophi auctoritas æstimanda est quidquam, ubi bonis moribus & rebus fidei contrariatur, prout contingit in proposito.

Instatur: Nullum aliud, vel saltem præcipuum fundamentum positæ conclusionis est Mysterium Eucharistiæ, ut patet: tum ex probatione, tum ex modò data responsione; sed hæc ratio nulla est, ergò etiam responsio nulla: probatur mi. quia qualitas ibi non subiectatur in quantitate, ergò: probatur ant. quia eadem inhærentiâ qualitas inhæret substantiæ & quantitati, sed inhærentia ad substantiam in Eucharistiâ est destructa, ergò etiam inhærentia ad quantitatem; probatur mi. quia positâ unione formæ ad proximum subiectum, verbi gratiâ, quantitatem & positâ huius iterum ad remotum subiectum sublato quocunq; alio, dicitur illa forma in esse subiecto remoto. R. negando mi. cum ant. probationis, & eius prob. quia qualitas non inhæret propriè subiecto remoto, vel substantiæ, sed eatenus illi inhærerere dicitur quatenus subiectum proximum, seu quantitas subiecto remoto inhæret.

Urgetur. Nulla est ratio cur dicatur, quòd qualitates subiectentur immediatè in quantitate & mediatè in substantia, ergò hoc gratis asseritur & consequenter solutio nulla: probatur ant. si esset aliqua ratio maximè ea, quia videmus superficiem fieri & denominari albam, quòd fieri nequit nisi albedo subiectetur in superficie & consequenter, quia superficies est quantitas, dicendum videtur qualitatem immediatè subiectari in quantitate, sed hæc ratio non est: ergò, probatur minor, quia eodem modo sicut superficies dicitur alba propter inhærentem albedinem, ita etiam albedo dicitur quanta, ergò pari ratione poterit quis dicere quantitatem subiectari in albedine: probatur consequentia, quia ideò dicitur albedo inhære quantitati, quia denominat superficiem albam, quòd est effectus formalis albedinis; sed etiam quantitas denominat albedinem quantam, quòd est effectus formalis quantitatis, scilicet facere rem extensam & quantam, & sic vel mutuo sibi invicem inhærebunt, vel neutrum alteri, & consequenter omnia ipsi substantiæ immediatè. Hæc ratio non levis est difficultatis, quæ multos ad angustias redegit: unde etiam variæ emerfere desuper responsiones. Ego tamè informa. R. negando ant. cum probationis minori, cuius probationis ant. dist. eodem modo dicitur albedo quanta, id est eodem genere denominationis nego; eodem modo: id est similitudinario modo concedo ant. & nego consequentiam;

quantiam; ad probationem consequentis nego minorem, quoad alteram partem scilicet effectum formalem quantitatis esse, denominare albedinem quantam, quia est tantum effectus materialis; Itaque ut insinuat Scotus quoad lib. 18. infra C. duo sunt genera denominationum: quaedam dicuntur formales quae à formis in sua subjecta derivantur; quaedam sunt materialis, quae à subjectis in suas formas refunduntur, quod manifestum est omnibus: nam experientia constat dum forma est in materia quod sibi invicem varias communicent denominationes, nam albedo quae est in corpore denominat ipsum quale, coloratum, album; corpus contra denominatur albedinem subiectatam corpoream, materialem, extensam, & huiusmodi, unde quando in aliquibus subiectis reperuntur tam diversae reciprocae denominationes, tunc non statim asserendum eas esse à formis praecise, sed etiam ab ipsis subiectis. Ut autem colligatur quae sint à formis, quae verò à subiectis, optima regula esse potest haec, ut consideretur utrumque; quod alterutrum denominat, quod nam sit illud, quod ex genere suo est aptius, ut gerat viam subiecti, & quod iterum sit aptius ad gerendum munus formae, hinc quia qualitas in toto suo genere est aptior, ut exerceat munus formae, ideo dicendum est quod albedo denominet superficiem albam, sit denominatio formalis; denominatio verò quae denominat albedinem extensam, quia quantitas non habet in toto suo genere maiorem aptitudinem ad obeundum munus formae quam qualitas, dicitur denominatio materialis, & sic patet non eodem modo se invicem denominare, sed unum alterum formaliter, & alterum primum materialiter.

XIX.

Arguitur. Nihil potest esse subiectum alterius nisi sit in se subsistens, sed quantitas hoc non habet, ergo nec quantitas poterit esse immediatum subiectum. R. dist. ma. non potest esse subiectum ultimum, concedo ma. non potest esse subiectum non ultimum, nego ma. & concessa mi. distinguo similiter consequens.

Instatur. Quod dependet dependentiam unius generis, non potest alterius dependentiam in eodem genere terminare, sed quantitas dependet à substantia in genere susceptivi, ergo non potest terminare dependentiam alterius in eodem genere, & consequenter non potest aliud accidens subiectare. R. negando ma. Pater enim dependet à suo Patre in genere causae efficientis, & in eodem genere terminat dependentiam filii.

Urgetur. Materia non potest informare, ergo nec forma subiectare. R. negando consequentiam, quia non solius materiae est subiectare, sicut solius formae est informare.

QUAESTIO III.

An idem numero accidens possit esse in pluribus subiectis, vel duo solo numero distincta in eodem?

R.

Primam partem fuse tractat Doctor sub eodem titulo q. 17. de rerum principio per totum, & secundam etiam incidenter, sed ex

professo 5. Met. q. 7. per totam in qua tandem videtur problematicus, sed ad partem affirmativam magis inclinatur, ut ipsum interpretatur Covellus. Notandum tandem quod prima pars tituli non procedat de potentia ordinaria, vel de eo quod naturaliter contingere potest, sed de potentia absoluta: nam certum est in omni Philosophia nullum accidens, sicut nec etiam ullam formam substantialem posse esse naturaliter in duobus materiis, vel in duobus subiectis. Unde ad partem primam

Dico I. Idem numero accidens de potentia Dei absoluta potest simul & successive esse in pluribus subiectis.

Probatur Conclusio primo: quoad utramque partem simul; quia potest DEUS facere omne illud quod nec implicat contradictionem, nec in ipso aliquam arguit imperfectionem; sed hoc est tale, ergo.

Probatur secundo: Potest eadem forma substantialis, verbi gratia, anima rationalis poni simul in pluribus subiectis, imò defecto ita est, saltem unitis in capite scilicet manibus & pedibus, ergo etiam forma accidentalis à paritate in pluribus subiectis etiam non unitis, probatur consequenter. Quia unio comparata ad divinam potentiam nihil facit, ergo: probatur ant. quia potest idem corpus ponere in pluribus locis, quantumcumque distantibus.

Dices. Disparitatem esse, quia accidens dicit dependentiam ad subiectum, sed id omnino falsum esse, quod patet tum ex dictis, quia alias DEUS non posset illud conservare extra subiectum, cuius contrarium manifestum in Mysterio Eucharistiae, ubi accidentia sunt sine subiecto. Et hinc

Probatur 2. pars speciatim:

Quia DEUS ex modo dictis & infra probandis potest accidens conservare extra omne subiectum realiter ab eo separatum, ergo potest illud etiam ponere in diversis subiectis successive, probatur consequentia: separare accidens à subiecto & illud extra omne conservare plus arguit quam ponere illud successive in pluribus subiectis, sed primum potest DEUS facere, ergo & secundum: probatur ma. Quia esse extra subiectum non est accidentis essendi modus connaturalis, esse verò in subiecto est ejus modus connaturalis, sed plus arguit esse extra modum suum connaturalem, quam esse cum eo, ergo plus est conservare accidens extra subiectum, quam ponere illud in pluribus subiectis. Hoc ipsum docet etiam Scotus 4. d. 12. q. 2. n. 12. & 15. de accidentibus Eucharisticis, casu quo pane annihilato crearetur, vel aliter produceretur alia substantia, quae esset capax subiecta re illa.

Opponitur. Autoritas Scoti 3. d. 1. q. 2. n. 4. ubi dicit sic: Ita impossibile videtur unum accidens esse in duobus subiectis, sicut unam formam substantialem in duabus materiis, igitur sicut necessario sequitur infinitas in forma substantiali, si esset in pluribus materiis, necessario sequitur infinitas, ex eo quod unum accidens esset in multis: Ergo Scotus tenet nullam